

ברכת כהנים AND שים שלום OF ברכה LINKING THE

Did **זו"ל** choose the words in the **ברכה** of **שים שלום** in order that the **ברכה** of **שים שלום** be a substitute for **ברכת כהנים**? To answer that question, we need to return to the following **משנה**:

משנה מסכת תמיד פרק ה' **משנה א'**—אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת והן ברכו; קראו עשרת הדברים, שמע, והיה אם שמוע, ויאמר. ברכו את העם שלש ברכות: אמת ויציב, ועבודה, וברכות כהנים. ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא:

What is the definition of **ברכת כהנים** as used in the **משנה**?

רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פר' ו' הלכה ד'—ואחר שמעלין האיברים לכבש מתכנסין כולן ללשכת הגזית, והממונה אומר להם ברכו ברכה אחת, והן פותחין וקורין אהבת עולם, ועשרת הדברות ושמע והיה אם שמוע ויאמר ואמת ויציב ורצה ושים שלום.

The **רמב"ם** holds that the **ברכה** of **שים שלום** recited the **כהנים**. **תוספות** disagrees:

תוספות מסכת ברכות דף י"א עמ' ב'—וברכת כהנים – ואין זה דוכן שהרי לא היו עומדים לדוכן עד לאחר הקטרת אמורים דאמרי' בתענית (פ"ד ד' כו:) שלשה פעמים ביום הכהנים נושאים כפיהם וכו' וא"כ הוה ליה למתני ד' פעמים; אחד לפני הקטרה ואחד לאחר הקטרה אלא בלא נשיאות כפים אמרו ברכת כהנים כמו שאנו אומרים.

The **תפארת ישראל** puts forth a third possibility:

משנה תמיד פר' ה' **משנה א'**—א—להינו וא—להי אבותינו ברכנו ברכה המשולשת בתורה וכו' וישם לך שלום ברוך אתה ה' המברך את עמו בשלום, הכל בלי נשיאת כפים.

Clearly, the words in the **ברכה** of **שים שלום** and the words in **ברכת כהנים** are connected:

סדר עבודת ישראל—שים שלום—ועוד בה מעין ברכת כהנים; שים שלום כנגד וישם לך שלום; ברכנו אבינו כנגד יברכך, באור פניך כנגד יאר ה' פניו (מטה משה).

A problem with the interpretation of the **מטה משה** is that he places the **פסוקים** out of order in the **ברכה** of **שים שלום**. We can support his position by arguing that the beginning of the **ברכה** of **שים שלום** needs to continue the theme found at the end of **ברכת כהנים**; i.e. **שלום** and that the theme of **שלום** is the central message of **ברכת כהנים** and the *raison d'être* of **ברכת כהנים**. This fact is confirmed by the following:

מסכתות קטנות מסכת דרך ארץ פרק שלום הלכה יט'—אמר ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי: גדול השלום, שכל הברכות והתפלות חותמין בשלום, קרית שמע חותמה בשלום, ופרום סוכת שלומך, ברכת כהנים חותמה בשלום, שנאמר וישם לך שלום, וכל הברכות חותמין בשלום, עושה שלום במרומיו.

One version of the ברכה of שים שלום found in מנהג ארץ ישראל follows more closely the order of the words in ברכת כהנים:

ברכינו אלקינו ושמרנו וחנינו ושלומך שים עלינו וסוכת שלומך פרום עלינו. ברוך אתה ה' מעון הברכות ועושה השלום!

The connection is as follows:

ברכינו אלקינו ושמרנו = יברכך ה' וישמרך; וחנינו=ויחנך; ושלומך שים עלינו=וישם לך שלום.

The simple explanation for reciting the ברכה of שים שלום after ברכת כהנים is that the ברכה of שים שלום is a בקשה on behalf of the congregation after the כהנים recite ברכת כהנים. That connection is confirmed by the following practice:

פירושי סידור התפילה לרוקה [מא] אהבה רבה עמוד רפא'—לכך היה מורי רבינו יהודה החסיד זצ"ל מתפלל שחרית וערבית שלום רב, לפי שיש בו כי אתה הוא מלך אדון כל השלום, ושים שלום תקנו לשליח ציבור לומר אחר ברכת כהנים.

A second explanation may be that the ברכה of שים שלום serves two purposes. חז"ל include references to the פסוקים contained within ברכת כהנים so that when an individual recites שמונה עשרה, he complies with the requirement that ברכת כהנים follow מודים. They include other words to fulfill the requirement that שים שלום follow ברכת כהנים. That may explain why in מנהג ארץ ישראל, חז"ל added the words: וסוכת שלומך פרום וברכינו אלקינו ושמרנו וחנינו ושלומך שים עלינו. The earlier part of the ברכה; i.e. עלינו וסוכת שלומך פרום עלינו fulfills the requirement to recite ברכת כהנים. The second part, עלינו וסוכת שלומך פרום עלינו fulfills the requirement to recite שים שלום. A third reason is that שמונה עשרה must end with a request for שלום.

The connection between the ברכה of שים שלום and ברכת כהנים is most evident in נוסח סדר רב עמרם גאון. The ברכה of שים שלום is only recited in a prayer which takes place at a time that is appropriate to recite ברכת כהנים. This practice dates to תפילת מנחה ד"ה לא יאמר—לא יאמר חזן במנחה רצה ולא שים שלום. אלא יאמר מן רצה, ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך. ותחזנה עינינו וכו'. שלום רב על ישראל תשים לעולם כי אתה הוא מלך ואדון השלום. ברוך אתה ה' המברך את עמו ישראל בשלום.

In תפילת מנחה as well. In נוסח ספרד, it is customary to recite the ברכה of שים שלום in every שמונה עשרה. The paragraph of שים שלום רב is not found in their סידורים.

In נוסח ספרד, it is customary to recite the ברכה of שים שלום in every שמונה עשרה. The paragraph of שים שלום רב is not found in their סידורים.

1. As found in an article entitled: תפילת שמונה עשרה שלמה על פי מנהג ארץ ישראל written by Professor Uri Ehrlich and published in the Journal: קבץ על יד, volume 18 (2005), page 21.

TRANSLATION OF SOURCES

'משנה א'-The appointed one said: Recite one Bracha and they recited the Bracha; read the Ten Commandments, Shema, V'Haya Im Shamo'a, Va'Yomer. Bless the people with three Brachos: Emes V'yatziv, Ritzai and Birchas Kohanim. On Shabbos they would add one Bracha for the Mishmar that completed its tour.

'רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פר' ו' הלכה ד'-After putting the bones on the altar, all the Kohanim would enter the Lishkas Ha'Gazit. The appointed one would say: Make one Bracha and the Kohanim would begin by reciting the Bracha of Ahavas Olam, the Ten Commandments, Shema, V'Haya Im Shamo'a, Va'Yomer, Emes V'Yatziv, Ritzai and Sim Shalom.

'תוספות מסכת ברכות דף י"א ע"ב'-This is not a reference to the Kohanim ascending to the podium because they would not ascend to the podium until after the burning of the innards as it is written in Masechet Ta'Anit: three times a day the Kohanim would raise their hands and bless the people, etc. If our reference was meant to add one more time when Birchat Kohanim is to be recited, the Gemara would have written that it took place four times a day; once before the burning and once after. Instead we need to explain our reference to mean that they recited the verses of Birchat Kohanim without raising their hands.

'משנה א'-Elokeinu V'Elokei Avoseinu Bracheinu Ba'Bracha Ha'Mishuleshes Ba'Torah etc. V'Yasem Licha Shalom. Baruch Ata Hashem Ha'Mivarech Es Amo Ba'Shalom, all recited without the Kohanim raising their hands.

'סדר עבודת ישראל-שים שלום'-Sim Shalom has within it references to Birchat Kohanim; Sim Shalom is a reference to the words: V'Yasem Licha Shalom; Barcheinu O'Veinu is a reference to the words: Yivarechecha; B'Ohr Panecha is a reference to the words: Ya'Air Hashem Panav.

'מסכתות קטנות מסכת דרך ארץ פרק שלום הלכה י"ט'-Rabbi Yehoshua of Sachnin in the name of Rav Levi: Shalom is of such great importance that all the prayers and blessings end with the word: Shalom. Kriyas Shema ends with the word: Shalom, O'Ophros Sucas She'Lomecha. Birchat Kohanim ends with Shalom, as it is written: V'Yasem Licha Shalom and all the Brachos end with Shalom, Oseh Shalom Bimromav.

'פירוש סידור התפילה לרוקח [מא] אהבה רבה עמוד רפ"א'-That is why my teacher, Rabbi

Yehudah ha'Chasid recited in Tephilas Schacharis and Maariv, Shalom Rav, because it contains the words: Ki Ata Hoo Melech Adon Kol Ha'Shalom. Sim Shalom was composed to be recited by the prayer leader after the Kohanim recite Birchas Kohanim.